

Signal

EXTRA

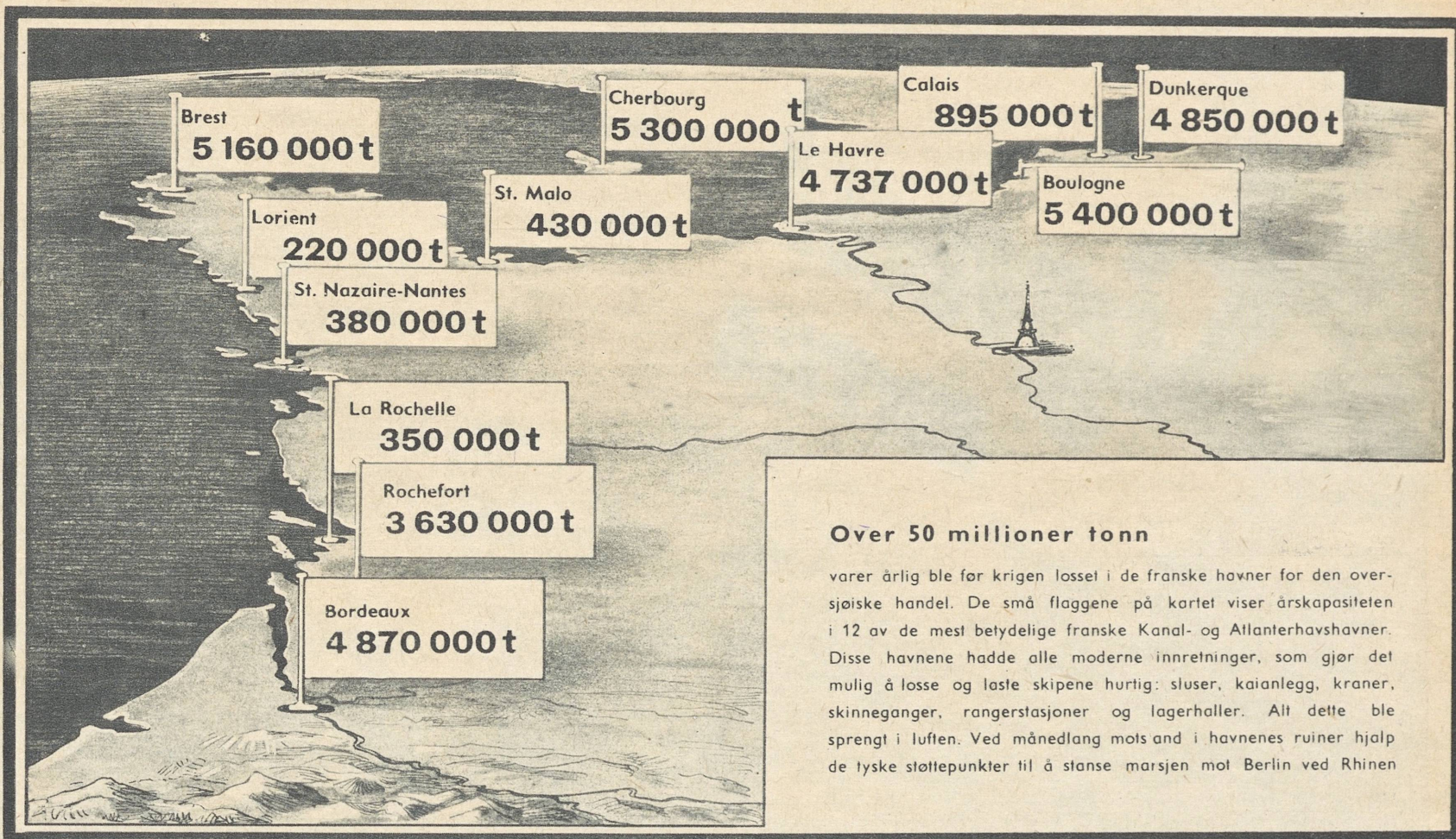
Kampen om tiden

I Frankrikes havner

Voldsomme eksplosjoner slynger
skyer av ild, vann og jord i været
— tyske tropper sprenger havne-
anlegg i Frankrike

PK-foto:
Krigskorrespondent Peter

Over 50 millioner tonn

varer årlig ble for krigen losset i de franske havner for den oversjøiske handel. De små flaggene på kartet viser årskapasiteten i 12 av de mest betydelige franske Kanal- og Atlanterhavshavner. Disse havnene hadde alle moderne innretninger, som gjør det mulig å losse og laste skipene hurtig: sluser, kaianlegg, kraner, skinneganger, rangerstasjoner og lagerhaller. Alt dette ble sprengt i luften. Ved månedlang motsand i havnenes ruiner hjalp de tyske støttepunkter til å stanse marsjen mot Berlin ved Rhinen

Havner som betyr vunnet tid. Dette kartet viser 12 franske havner med deres gjennomsnittlige årskapasitet. Besittelsen av dem skulde hjelpe anglo-amerikanerne til å vinne tid

LØYTNANT BENNO WUNDSHAMMER:

KAMPEN OM TIDEN I FRANKRIKES HAVNER

Anglo-amerikanernes forberedelser for å åpne den annen front i Europa hadde ikke til hensikt å oppnå en invasjon i Frankrike og besettelse av landet, men skrev seg fra forsettet om høsten 1944 å framtvinge avgjørelsen på Europas slagmark. Etter den bitre læren fra Nettuno og Cassino hadde den anglo-amerikanske overkommando konsentrert store millionarméer i Englands våpenarsenal. Tyske oppklaringsflyveres luftbilder viste havner som var fullstendig fylt med skips- og krigsmateriell.

Det var ikke noen hemmelighet at fiendens angrepsplaner bygde på bevegelseslagets prinsipper og støttet seg til det tyske forbildet. Har motstanderen virkelig en eneste time trodd at nettopp tyskerne, som hittil hadde støtt igjennom samtlige „linjer“ og „voller“, vilde bli utro mot sine egne prinsipper og igjen vilde bekjenne seg til et statisk forsvar à la Maginot, som forlengst var ført ad absurdum? Kunde fienden tro at den tyske ledelse hadde glemt sine egne kampmetoder, som f. eks. de taktiske luftangrepene, luftlandeoperasjonene og panserkilen, som strakk seg langt inn i landet? Det vilde ha forholdt

seg slik, hvis Atlanterhavsvollen hadde skullet være det som navnet dens antydte: nemlig bare en voll.

Da fiendens oppdemmede motoriserte arméer ved nordamerikanernes gjennombrudd den 31. juli ved Avranches begynte, viste Atlanterhavsvollen sitt sanne ansikt. Frankrikes sletter forvandlet seg så å si til et stormpisket hav, hvor de kjempende arméer i stadige kamper forsøkte å ta seg fram mot vest. Mens de tyske arméer etter anglo-amerikanernes landing i Sør-Frankrike bante seg veg i sør- og sørvest-Frankrike i store trekk og konvoier gjennom Maquis, viste det seg hvilken virkning den tyske ledelse kunde oppnå med Atlanterhavsvollen. Denne viste seg å være et system av støttepunkter. De hadde til oppgave å bli stående som bolverk i angrepsbølgene, inntil det var lykket de tyske hærene å forhindre omringningen deres i kjempellen Frankrike, og således ødelegge den etterstrebt avgjørelse av krigen. Den tyske ledelse benyttet altså da de samme prinsipper som de hadde anvendt ved sine retrettbevegelser på østfronten.

Av nærliggende grunner var At-

lanterhavsvollens støttepunkter identiske med de store havnene på Franskekysten. Deres forsvar bandt ikke bare en viktig del av de fiendtlige stridskrefter, men forhindret også benyttelsen av disse havnene for invasjonsarméene. Mens anglo-amerikanernes motoriserte arméer alt gikk over Seine og rvkket fram mot Scheldes nedre løp — over Paris og Amiens — var praktisk talt alle Nord-Frankrikes havner sperret for dem. Og da no høststormene satte inn, ble lossingen ved de fri kystene vanskeliggjort.

Det var dramatiske uker, dager og timer da det lyktes de tyske tropper å løsrive kjernen i sin kampkraft fra fiendens grep. I de forberedte stillingene ved Rikets grenser ble angripernes framstøt brakt å stanse, og i stedet for frammarsjen kom no „bevegelseskrigen på stedet“.

Besetningene på de tyske støttepunktene og sjøfestningene kjempet med uforliknelig hellemot. De var avskåret fra de egne kraftkilder og kjempet mot en voldsom overlegenhet til lands, til vanns og i luften. Atter og atter forsøkte motstanderen ved ærefulle oppfordringer til over-

„Atlanterhavsvollen har vist seg å være bløff!“ skrev de anglo-amerikanske militærkorrespondenter, da bevegelseslaget etter landingen i Frankrike utviklet seg fra bruhodet ved Caen

giving å forkorte denne heroiske tyske kamp om tiden for dermed å avgjøre den til beste for seg selv. Ikke én eneste tysk kommandant overga det støttepunktet han var blitt betrodd, sålenge det overhodet var en ørliten sjanse til å kunne tilføye fienden skader. Det dramatiske telegrammet fra St. Malos forsvarer, oberst von Aulock, er betegnende for kommandantenes og deres besetningers holdning: „Min Führer! Kampen om St. Malo vil i dag eller i morgen være slutt. Under hardeste beskytning faller det ene verket etter det andre i ruiner. Går vi under, skal det bare være etter en kamp til siste mann. Måtte Gud holde sin hånd over Dem. Leve vår Führer!“

Britenes og kanadiernes forsøk på allikevel å framtvinge avgjørelsen ved en stor luftlandeoperasjon i Sør-Nederland, strandet. Marsjen mot Berlin ble stanset ved Rhinen i kappløpet om tiden, og den britiske premierminister så seg i slutten av september 1944 tvunget til å erklære at håpet om en seierrikk slutt på krigen igjen måtte skyves ut. Denne vending må for størstedelen tilskrives støttepunktene i Atlanterhavsvollen, som gjorde sin plikt, „som loven bød“.

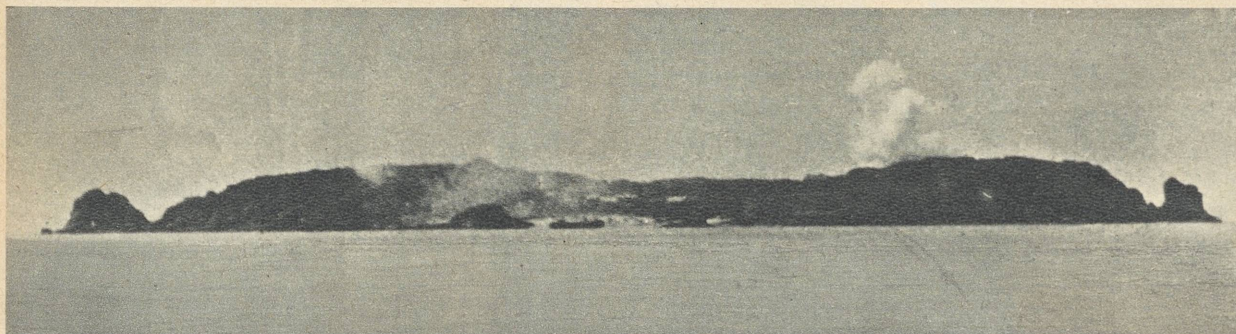

Eksemplet fra St. Malo

St. Malo var den første havnen som anglo-amerikanerne håpet å kunne ta ved et kup, etterat det hadde vist seg at Cherbourg i mange måneder var ubrukelig som havn. Høydeforskjellen mellom flod og ebbe andrar forån de Atlanterhavs- og Kanalhavnene som er beskyttet ved sluser, fra 8 til 14 meter. Havnene hvis sluser er ødelagt, løper altså tomme ved ebbe. Fiendens forhåpninger om å få St. Malo og dets havneanlegg intakt i sin hånd, strandet på de lyske forsvareres beslutsomme kampånd. Av det ønskede fiendtlige kupet mot St. Malo ble det en nesten treukers lang hard kamp. Sjelen i motstanden var festningskommandanten, oberst Andreas von Aulock, som vi her ser under en tale

Richard Seuss,
Oberleutnant der Marine-
Artillerie, forsvarte Cé-
zembre

Ile de Cézembre. Utenfor „Korsørernes rede“, som St. Malo tidligere ble kalt, ligger den lille klippeøya Cézembre. Da anglo-amerikanerne etter nesten tre ukers kamp hadde erobret St. Malos ruiner, kjempet det tyske marinebatteri på Cézembre beslutsomt videre. Alltid tidligere hadde det grepet inn i kampene på bakken med sine langtrekkende kanoner, no forsvarte de innfarten til den ødelagte havnen. Bare seks kanoner på 19.4 cm kaliber og litt over 300 mann hadde batterisjefen, Oberleutnant Seuss, en syvfortiårig reservist, til rådighet da kampen begynte. Dag etter dag haglet bomber og granater ned over det lille bolverket i Kanalen. (Bildet ovenfor til venstre). Engang ble det på ti timer revet opp 2200 granathull på den knapt 600 meter lange øya (bildet nedenunder). I fjorten døgn kjempet den tyske besetningen, da kom den siste radiomeldingen fra Seuss: „Etter hard kamp, fullstendig ødeleggelse av våre siste våpen og kampstillinger fra fiendens side og da mine soldaters kraft er oppbrukt, overgir jeg øya.“

Oberst Wildermuth,
Kommandanten i Le Havre
som ble alvorlig såret

Le Havre. Da kampene om Le Havre begynte, befant det seg enno ca 50000 franske sivilister i byen. Den tyske festningskommandanten tilbød evakuering av sivilbefolkningen, men fienden avslo det. Under de stadige angrep av lunge bombefly hadde sivilbefolkningen betydelige tap. På åtte dager ble byen fullstendig slettet med jorden med hjelp av ild, bomber og granater. I de rykende ruinene ble det enno ylet molstand.

**Generalleutnant
von Schlieben,**
den tyske festningskom-
mandant i Cherbourg

Cherbourg. En av anglo-amerikanernes fagmenn for bergningsarbeider, som tidligere hadde vært satt inn i Neapels, Bisertas og Palermos havn, erklærte da han kom til Cherbourg: „Dette er den hardeste nøtten vi har å knekke.“ Tusener av miner lå i havnen og på redene. Haugevis av skip var senket i havnen eller sperret innfarten. Bildet til venstre viser ødeleggelsene av kaiene (i forgrunnen Quai de France, i bakgrunnen restene av Quai Normandie). Av hele den store havnen er det ikke blitt igjen noe som fienden kan ha nytte av.

Dunkerque. Bildet til høyre viser et utsnitt av de utstrakte havneanlegg i Dunkerque før ødeleggelsen. Før kampen om dette støttepunktet begynte, ble skipsbesetningene utdannet for infanterikamp. Artillerister ble til panserjegere eller grenaderer, og verftene laget våpen. Dunkerque var i 1940 den havnen hvorfra det britiske ekspedisjonskorps flyktet etter nederlaget og lot sine forbundsfeller franskmennene bli igjen uten hjelp. I 1944 ble Dunkerque, på samme måte som støttepunktene ved Boulogne, Lorient, La Rochelle og ved Gironde-munningen utenfor Bordeaux, et begrep på kampen om tiden.

St. Nazaire. Bildet nedenunder til venstre viser en del av havneanleggene med det 83423 brt. store „Normandie“ i den tørr-dokken som i sin tid ble bygd for dette kjempeskippet. St. Nazaire, som tidligere hadde 45000 innbyggere, ble i februar 1943 etter harde bombeangrep fra anglo-amerikanernes side til en „død by“ ved Atlanterhavet. Det fantes ikke et eneste helt hus lenger. I byen selv bodde det bare et ektepar, i forstedene 371 personer. I disse ruinene kjempet den tyske besetning sin ukelange kamp om tiden, som de ved dyktlig anlagte utfall og angrep på fiendtlige forsterknings- og forsyningslager stadig kunde forlenge.

Calais. Med særlig bekymring så anglo-amerikanerne på det sterke artilleribellet ved Calais, som besto av mange kanoner på opptil 40 cm kaliber og strakk seg fra Osteride til Boulogne. Dagelange harde bombardements fra flere hundre fly over havneanleggene, som bildet nedenunder til høyre viser oss et utsnitt av, fikk ikke noen innflytelse på kampvirksomheten i disse tungt pansrede batterier. De beskjøt stadig og bare med små avbrytelse søren-gelske havnebyer. Tre uker etter de første angrepene forlot den franske sivilbefolkningen — det var enno 25000 mennesker — byen under et døgn våpenhvile. Så skjøt „Helveteshjørnet“, som britene kalte Calais, med sine lange batterier „Lindemann“, „Grosser Kurfürst“, „Todt“ og „Oldenburg“ igjen på søren-gelske byer. Herunder ble det — som fienden meldte — i Dover av 11000 bygninger ødelagt eller tilintetgjort 10000. Kampen om Calais varte i fire uker, da hadde batteriene skutt opp all sin ammunisjon. Da fienden trengte inn i de røyk-svertede ruinene, kjempet besetningen videre med blanke våpen, inntil de lå under for overmakten.

En ukjent støttepunktjemper. Denne „muni-mann“ fra marine-luftvernet har skjøvet tusener av granater inn i ladekammeret. Som alle sine kamerater i festningene ved Atlanterhavet ga han i de avgjørende øyeblikk sitt siste i kampen om tiden, som ledelse og menn så selvpoffrende vant. Alle batterirørene (bildet nedenunder) skjøt til siste granat

DEN SISTE KONSEKVENNS

Av løytnant Erwin Baas

I kampen om tiden i Frankrikes havner sto de tyske soldatene på en post som helt fra begynnelsen av var tept. Denne artikkelen skildrer hvilke beveggrunner de allikevel hadde til å kjempe så forbitret

På disse sidene har vi skildret to menn som kjempet i Brest. Den ene er en ukjent soldat, en reservist, der gjorde tjeneste som ladekammerer. Om ham vet en bare at han var smed og tredve år gammel, skjønt han ser eldre ut på bildet. Den andre er en tysk general, som engelenderne kjenner fra mange slag. Det er Brests forsvarer, Bernhard Ramcke. En skulde tro at disse to er skilt fra hverandre ved verdener; smeden fra yrkessoldaten, 30-åringen fra 55-åringen, infanteristen fra feltherren. Deres livsveg synes bare i den 43 dagers kampen om Brest å vise noen paralleller. Eller er det noe mer som forbinder dem med hverandre?

Verden vet at det om krigshavnen Brest raste en kamp, som til slutt ble ført av de tyske forsvarere med blanke våpen mot en stor tallmessig overlegenhet. Kaiene, dokkene, verftene, kranene — alt dette var for lengst ødelagt, men den lille skare forsvarere kapitulerte ikke. Skjebnen bød dem bare død eller fangenskap — men de valgte kamp og offer til siste mann. Hvorfor gjorde de dette? En slik kamp kan ikke lenger forklares ut fra de tradisjonelle begreper om ordre, lydighet og pliktoppfyllelse. Det må ha vært noe felles i dem, noe som har gjort denne kampen om tiden (for bare dette var det, ellers lonte det seg ikke å forsvare ruinene av havnen og byen Brest) til en slags personlig sak for hver enkelt av dem. Med andre ord: smeden og generalen må ha hatt den samme dype overbevisning om meningen med sin kamp. Og en overbevisning som en enten står eller faller med, finner en ikke fram til fra i dag til i morgen. Den må de ha hatt i lang tid, og den må ha vært modnet i løpet av enno lengre tid. Bare livet selv kan ha gitt

dem denne overbevisning. Og no vil vi betrakte deres levnetsløp.

Smeden

Smedens levnetsløp er den unge tyske generasjons skjebne. Den viser så mange likheter, som vel ingen annen generasjon hadde. Det er en masseskjebne. De nuværende tredveåringer ble født i begynnelsen av den første verdenskrigen, de vokste opp uten fedre og var takket være den britiske hungerblokade for størstedelen underernært, mange av dem også rakitisk. Deres mødre kjente bare arbeid, slit og bekymringer. Da de var fem år gamle, så de lange tog med soldater komme tilbake, og disse ble fullstendig rystet ved synet av de utsultede barna. Fra de åpne togvinduerne kastet de små poser med reserveprovianten sin — de såkalte „soldatkjeks“ — til barna. Da de fleste fedrene var kommet tilbake (mange av dem ble holdt i fangenskap enno i årevis), begynte opprørene, streikene og attentatene. Om natten ble det skutt overalt i gatene, om dagen sultet en igjen.

Åtteåringene holdt tusenmarksedler i de tynne hendene for å kjøpe seg en banan. Men heller ikke denne ukjente, velsmakende frukten hadde de engelenderne å takke for, men tyske oversjøiske kjøpmenn, som bare hadde kunnet kjøpe igjen plantasjonene sine som var blitt beslaglagt under krigen, på en Londoner auksjon fordi det ikke lenger meldte seg noen andre kjøpere. Etter inflasjonen og en kort blomstringstid begynte det en ny tid med masseelendighet — arbeidsløsheten. Igjen sultet de no trettenårige, hvis fedre satt heime uten arbeid. Da de var 16 år gamle og skulde velge seg et yrke, da de lærte et handverk eller studerte, hadde de en håpløs framtid foran seg. Men det

gikk annerledes. Tyveåringene fikk fast jord under føttene — i en ny stat som Adolf Hitler opprettet. De kunde arbeide, tjene penger og gifte seg. De opplevde for første gang sorgløse år. De vil at dette livet skal fortsette — selv om de skal måtte dø for det.

Generalen

Bernhard Ramcke hører, til den generasjon som kjempet alt i den første verdenskrig. Hans far var underoffiser i den prøyssiske armé, seinere ble han embetsmann og brukte hele sin kraft på å bane vegen for sine tolv barn. Bernhard vilde gå som skipsgutt til den keiserlige marine, men lægene nektet ham opptagelse, fordi han var for liten og for svak. I sin nød sprang han bort til et tau og viste lægene 12 klatrekunster. Oberløytnanten, som besiktiget guttenes mønstring, godkjente ham, skjønt lægene frarådte det.

Bernhard Ramcke er som fjortenåring den minste skipsgutt i den tyske marine. De normale klærne passer ham ikke. Han kommer ombord i skoleskipet „Stosch“, en gammel fregatt, hvor guttene ble et år for så å tas over på andre skip som aspiranter for båtsmannsyrket. Etter et år har alle nådd dette målet — bare ikke den unge Ramcke. som kommandanten beholder ombord enno et år, fordi han enno ikke legemlig dur for den harde tjenesten på den keiserlige marines kryssere.

Førti år seinere springer oberst Ramcke som en av de første fallskjermjegere ned over Gribbefjellet på Kreta. Dengang var han 52 år gammel; andre herrer i denne alderen interesserer seg i høyden for lettere sport, golf og seiling. Han har altså overvunnet svakheten fra guttedagene. I 1942 står han med sine fallskjermjegere i Rommels forreste linjer i El-Alamein-stillingen foran Alexandrias porter.

Reisene som skoleskipet „Stosch“ foretar til Afrika og til Middelhavet, den harde tjenesten i seilskipets vanter, og skipsguttens vilje gjør Bernhard Ramcke til en kraftig ung gutt. Han blir skipsartillerist, og etter mange tjenesteår rykker han opp til båtsmann. Verdenskrigen opplever han som feldwebel og støttrøpsfører for marineinfanteri i Flandern.

Han ble en mester i „grøftopprulling“, i „kamp om motstandsreder“, i „innbrudd“ og „elveovergang“. En vurderte snart hans evner og utnevnte ham til lærer for flere offi-

sers- og underoffiserskurser i en nærkampskole. Den 18. juli 1918 blir han på grunn av tapperhet overfor fienden utnevnt til løytnant i marineinfanteriet. Tidligere er han blitt tildelt den høyeste orden som menige og underoffiserer i den daværende armé kan tildeles: Militærfortjenstkorset i gull.

I sine livserindringer har generalen skildret alle milepeler i sitt liv og alle de kamper og slag han har deltatt i, også kampene i Baltikum etter sammenbruddet i 1918.

Hans liv har alltid vært kamp og skal alltid fortsette å være det. I desember 1918, da polakkenes overgrep stadig ble verre og de fruktbare tyske provinsene Posen og Vest-Preußen var truet, sluttet han seg frivillig til et frikorps. Med dette frikorpset kjempet han mot bolsjevikene i Litauen. Som kompanisjef gikk han så seinere inn i den tyske 100 000 manns-hæren.

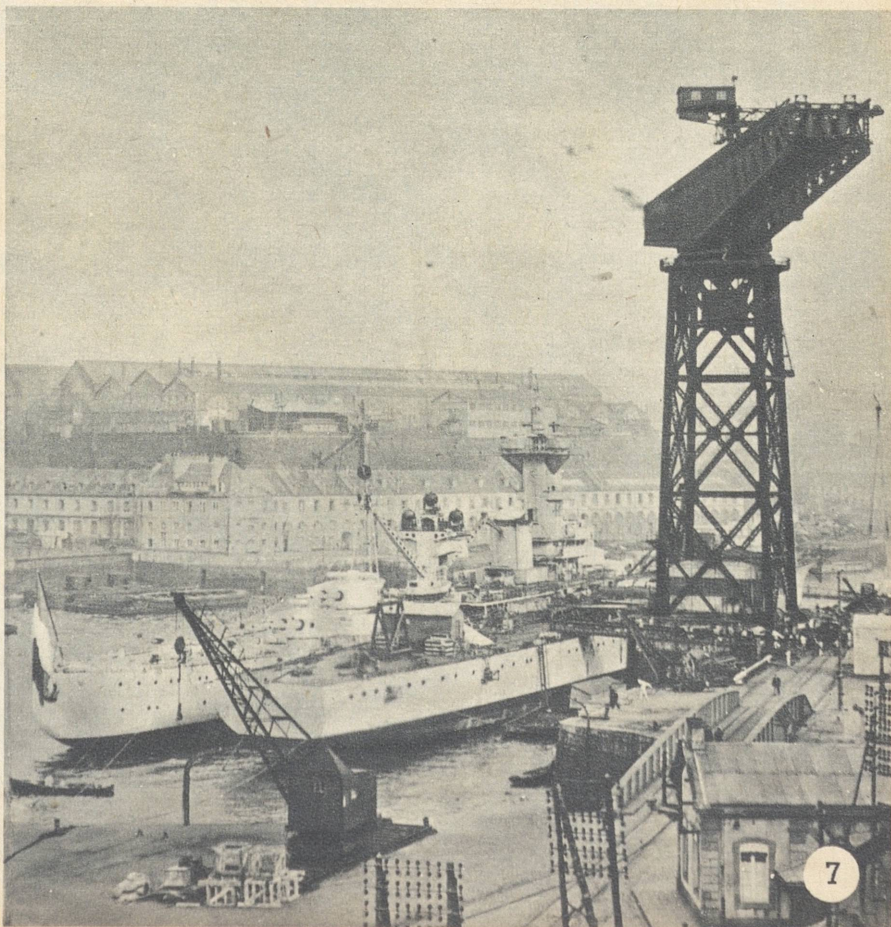
Ved begynnelsen av denne krigen var han som oberstløytnant kommandant for en ekserserplass. Ved kampene i Polen ble han for annen gang tildelt jernkorset, gikk så over til fallskjermtroppene og ble etter erobringen av Kreta tildelt ridderkorset. I sine livserindringer forteller generalen ikke bare om mennenes slag, men om mannens stadige kamp om den indre fullkommen-gjørelse, om bestrebelsene etter stadig å utvide sin åndelige horisont. I dag ser denne mannen, som er nådd så langt, langt utover slagmarkene. Han har sett fra et annet perspektiv opplevd og sett det samme som den ungdommensom var betrodd ham som lærer og foresatt, og hvis venn og rådgiver han var. Han har tatt del i hundrevis av skjebner, som er typiske for den nuværende generasjon av 30-åring.

*

Smeden og generalen vet av egen erfaring: den som svikter i denne krigen, har ikke noe å håpe i freden etter krigen. Deres eget liv interesserer ikke lenger særlig dem som i de fem års krig så så mange av kameratene falle. Men så meget mer da deres foreldres, deres koners og barns liv. Ni tilbud om overgivelse av slo Brests forsvarere. I sitt siste radiotelegram understreket general Ramcke sine soldaters glimrende holdning, som ble overøst med granater, bomber og anmassende flyblad, men allikevel trosset det fiendtlige stormangrepet i hele 43 dager og enno til slutt kjempet med samme tapperhet som på den første dagen under beleiringen.

Den verdenskjente generalen Bernhard Ramcke forsvarte med sine tapre menn støttepunktet Brest, den Atlanterhavsfestning som ligger lengst mot vest. Engang var denne krigshavnen en av de sterkeste i den franske marine. Bildet nedenunder viser Brest før utbruddet av denne krigen. I dag er festningen og havnen et eneste ruinfelt

Signal EXTRA

Hva det dreide seg om

Da denne kranen enno funksjonerte, kunde den på 4 dager losse et oversjøisk transportskip. I dag varer lossingen uten kranen i flere uker

PK-foto:
Krigskorrespondent Peter